

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ ЗЕМЛЯНИКИ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ УКРЫВАНИЯ НАСАЖДЕНИЙ БЕЛОЙ АГРОПОЛОТНОМ

Р. Н. Буцик

Уманский национальный университет садоводства

Установлено возрастание площади лиственной поверхности, формирование большего числа цветоносов и цветов на растениях земляники а также увеличение урожайности под влиянием осеннего и ранневесеннего укрывания насаждения белым агropolотном.

FORMATION OF STRAWBERRIES PRODUCTIVITY DEPENDING ON COVERING WITH WHITE AGRO-FIBER

R. N. Butsyk

Uman National University of Horticulture

Growth of area of leafy surface, and formation of greater quantity of generative organs of strawberries under influence of autumn and early spring covering with white agro-fiber is determined.

УДК 58.006:712.00:630.161

Л. В. Вегера, В. О. Пономаренко

Національний дендропарк «Софіївка» НАН України

ТАКСОНОМІЧНИЙ СКЛАД ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ «ЄЛИСЕЙСЬКИХ ПОЛІВ» (КВАРТАЛ № 26) НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОПАРКУ «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ ЗГІДНО ПІДСУМКІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

За результатами інвентаризації багаторічних насаджень НДП «Софіївка» наведено таксономічний склад деревних рослин кварталу № 26 «Єлисейські поля» станом на 2012 рік. Наведено відомості кількісної та біометричної характеристики дерев і кущів та розподіл їх у виділах.

Вступ

Важливою складовою частиною духовного відродження народу України є збереження культурно-історичної спадщини, в якій важко переоцінити значення старовинних парків. У Правобережному та Західному Лісостепу України знаходиться 36 старовинних парків. У Черкаській області таких є 4 [5], серед яких — Національний дендропарк «Софіївка», розташований в південній частині Правобережного Лісостепу (м. Умань Черкаської області). Багато нелегких періодів довелось пережити дендропарку за свою 216-річну історію. Кожен з періодів мав вплив на рослинний світ парку.

«Єлисейські поля» (квартал № 26) — одна з центральних ділянок історичного ядра парку. З півночі до неї прилягає Верхній став, на півдні — ділянка Темпейської долини, із заходу — арборетум В. В. Пашкевича, а зі сходу — деревний масив. «Єлисейські поля» є одним з найчудовіших ландшафтів центральної частини парку, де природа і мистецтво, поєднуючи всі свої сили, створили неповторну картину, що відкривається погляду відвідувача [6]. Тут гармонійно поєднані води річки Кам'янки, нагромадження каменів Критського лабіринту і Афінської школи, газони і галявини, деревні масиви, доріжки та малі архітектурні форми, представлені бюстами Аристотеля, Гомера, статуєю

Аполлона Флорентійського, гранітною вазою, гро-
тами Каліпсо і Фетіди, павільйоном «Фазанник». Площа «Єлисейських полів» згідно плану-схеми за 2005 рік умовно розділена на шість виділів.

Мета роботи — за результатами інвентаризації багаторічних насаджень НДП «Софіївка» з'ясувати таксономічний склад рослинності «Єлисейських полів». Навести підсумки кількісної та біометричної характеристики дерев і кущів з розподілом їх у виділах кварталу № 26 («Єлисейські поля»).

Матеріали та методика досліджень

У статті наведено аналіз матеріалів ботанічної інвентаризації, проведеної в 2010–2012 рр. співробітниками відділу дендрології, інтродукції, паркобудівництва та екології рослин Національного дендропарку «Софіївка» згідно наукової теми відділу: «Теоретичні основи моніторингу, таксації та інвентаризації багаторічних насаджень в історичних парках України». Сучасне планування кварталу № 26 (2005 рік) представлено на рис. 1. Визначення рослин проводили згідно визначників вищих судинних рослин та довідників [2, 3, 9]. Біометричні виміри здійснювали за загальноприйнятими у лісовій таксації методами [4]. Обліковували дерева з діаметром стовбура понад 8 см (табл. 1, 2).

Результати досліджень та їх обговорення

Нині на «Єлисейських полях» вздовж берегів Кам'янки і на поляні ростуть листопадні і вічнозелені деревні екзоти та цікаві форми автохтонних рослин, серед яких *Ginkgo biloba*, *Taxodium distichum* (L.) Rich., *Magnolia kobus* DC., *Platanus x acerifolia* (Ait.) Willd., *Pterocarya pterocarpa* (Michx.) Kunth ex Iljinsk., *Quercus imbricaria* Michx., *Quercus palustris* Muench., *Acer platanoides* 'Schwedleri', *Tsuga canadensis* Carr, *Pinus ponderosa* Dougl., *Thuja occidentalis* L., переважну більшість з яких можна віднести до раритетних видів.

В інших виділах можна виокремити такі декоративні і раритетні види дерев, як *Celtis occidentalis* L., *Fagus orientalis* Lipsky (виділ 1), *Cercidiphyllum japonicum* Sieb. et Zucc., *Fagus sylvatica* 'Atropunicea' (виділ 6), *Quercus macranthera* F. et M., *Tilia americana* L., *Acer pseudoplatanus* 'Purpureum' (виділ 3).

Серед листопадних і вічнозелених кущів привертають увагу *Magnolia soulangeana* Soul., *Philadelphus coronarius* L. і *Ph. caucasicus* 'Aurea', *Taxus baccata* L., *Juniperus sargentii* (Henry) Takeda ex Koidz., *Berberis thunbergii* DC., *Corylus avellana*

'Fuscorubra', *Paeonia suffruticosa* Andr., *Salix purpurea* 'Kornica', *Rosa* 'Robusta', *R. rugosa* L.

Береги Кам'янки, зокрема, ділянка від гроту Фетіди до кам'яного місточка, суцільно заросли витким *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., а далі — частково *Vitis riparia* Michx. На поляні *Parthenocissus quinquefolia* розпростерся по трав'яному покриву від берега до *Liriodendron tulipifera* L., викликаючи незручності для догляду за поляною. У гушавині насаджень на схилах біля стовбурів дерев *Tilia cordata* Mill., *Tilia americana* L., *Acer platanoides* L. підсажені дворічні ліани *Hedera helix* L.

До дерев, які семантично пов'язані з історією сім'ї Потоцьких, належить, на жаль, вже відмерле «сімейне дерево» з чотирма стовбурами *Populus alba* L., з яких три штучно зрощені. У 2000 році, з метою відновлення цієї рослинної композиції, навкруги неї посаджено кілька груп молодих саджанців *P. alba* L., серед яких В. Ф. Собченком зроблено аблакування. На 2012 рік зрощені тополі набрали декоративного вигляду.

Зразком рослин, які експонувалися на Єлисейських полях вже у перші роки створення парку, є магнолії. В оранжерей «Софіївки» разом з іншими екзотами вирощували *Magnolia grandiflora* L.. Для прикраси парку у літній період оранжерейні рослини в діжках, зокрема і особини магнолії великоквіткової (*M. grandiflora*) "дивної краси і величі", виставляли по долині річки. Кам'янки на Єлисейських полях і для прикраси партеру біля оранжерей. Згадана інформація про використання у парку магнолій наводиться у путівнику по парку Т. Темері [10]. У подальшому культивуванням магнолій у парку довгий час не займалися взагалі, а поновлення цієї роботи пов'язане з поступовим впровадженням у паркові композиції відкритого ґрунту листопадних магнолій [8]. Так, у 1981 році на Єлисейських полях було висаджено *M. kobus* L., а восени 1995 року на цій ділянці парку підсаджено *M. kobus*, *M. obovata* Tunb., *M. tripetala* L., *M. denudata* Desr., *M. x soulangiana* Soui. [6]. З тих насаджень збереглися три особини *M. kobus* та дві — *M. x soulangiana*. У 2011 році вздовж берега річки Кам'янки посаджено ще три рослини *M. x soulangiana* (табл. 1, 2).

Таксономічний склад голонасінних дерев наведено у таблиці 1, покритонасінних дерев — у таблиці 2, кущових голонасінних і покритонасінних порід — у таблиці 3.

1. Таксономічний склад голонасінних дерев у кварталі № 26 «Єлисейські поля» НДП «Софіївка» НАН України, 2012 р.

Родина	Вид	Виділ	Кількість, шт.	Середній діаметр стовбура, см	Середня висота, м
Taxodiaceae	<i>Taxodium distichum</i> (L.) Rich.	5, 6	2	35	11
Ginkgoaceae	<i>Ginkgo biloba</i> L.	6	1	28	9
Pinaceae	<i>Larix decidua</i> Mill.	5	1	30	9
	<i>Pinus sylvestris</i> L.	1, 3	2	42	16
	<i>Pinus ponderosa</i> Dougl.	6	1	15	9
	<i>Picea abies</i> L.	1, 2, 5, 3, 6	60	26	15
	<i>P. a.</i> 'Viminalis'	6	1	14	23
	<i>Tsuga canadensis</i> Carr	3, 6	13	15	9
Cupressaceae	<i>Thuja occidentalis</i> L.	2	5	9,5	7

2. Таксономічний склад покритонасінних дерев у кварталі № 26 «Єлисейські поля» НДП «Софіївка» НАН України, 2012 р.

Родина	Вид	Виділ	Кількість, шт.	Середній діаметр стовбура, см	Середня висота, м
Aceraceae	<i>Acer campestre</i> L.	1, 2, 3, 4, 5	86	19	18,5
	<i>Acer platanoides</i> L.	1, 2, 3, 4, 5, 6	182	23	19
	<i>Acer platanoides</i> 'Purpureum'	3	1	12	7
	<i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri'	6	1	26	9
	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	1, 3	11	21	18,5
	<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Purpureum'	3	3	14	12
Betulaceae	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerth.	3, 5, 6	9	26	16
	<i>Carpinus betulus</i> L.	1, 4, 5	144	21	14
Cercidiphyllaceae	<i>Cercidiphyllum japonicum</i> Sieb. et Zucc.	3, 6	2	10	7,5
Celtidaceae	<i>Celtis occidentalis</i> L.	1	1	12	6
Fabaceae	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	2	2	40	20
Fagaceae	<i>Fagus orientalis</i> Lipsky	1	5	16	7
	<i>Fagus sylvatica</i> L.	1, 2, 3, 6	6	25	8
	<i>Fagus sylvatica</i> 'Atropunicea'	6	1	37	15
	<i>Quercus imbricaria</i> Michx.	3, 6	2	15	7
	<i>Quercus macranthera</i> F. et M.	3	1	18	17
	<i>Quercus palustris</i> Muench.	6	1	10	7
	<i>Quercus robur</i> L.	1, 2, 3, 4, 6	14	86	21
Hippocastanaceae	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	1, 4, 6	7	24	13
Junglaceae	<i>Pterocarya pterocarpa</i> (Michx.) Kunth ex Iljinsk.	6	1	13	8

1	2	3	4	5	6
Magnoliaceae	<i>Liriodendron tulipifera</i> L.	6	2	24	10
	<i>Magnolia kobus</i> DC.	6	1	22	9
	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	1, 2, 4, 5, 6, 3	121	44	20,5
Platanacea	<i>Platanus acerifolia</i> (Ait.) Willd.	1, 6	3	17	7,5
	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench.	2, 5	2	30	15
	<i>Padus racemosa</i> Lam.	1	2	14	5
	<i>Populus italica</i> (Du Roi)	5	1	43	19
	<i>Salix alba</i> 'Pendula'	2, 3, 5	12	88	9
	<i>Salix alba</i> L.	1, 6	2	15	8
	<i>Tilia americana</i> L.	3	1	45	12
	<i>Tilia cordata</i> Mill.	1, 2, 3, 4, 5, 6	68	31	16
	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	3	2	24	11
	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	1, 2, 3, 4, 5, 6	85	18	11

3. Таксономічний склад голонасінних і покритонасінних кущів і ліан у кварталі № 26 «Єлисейські поля»
НДП «Софіївка» НАН України, 2012 р.

Родина	Вид	Виділ	Кількість, шт.	Середній діаметр стовбура, см	Середня висота, м
Голонасінні кущі					
Cupressaceae	<i>Juniperus sargentii</i> (Henry) Takeda ex Koidz.	6		++ 6 м	1
Taxaceae	<i>Taxus baccata</i> L.	6		++ 7 м	3
Покритонасінні кущі					
Berberidaceae	<i>Berberis vulgaris</i> L.	1, 5	2	0,9	0,8
	<i>Berberis thunbergii</i> DC.	6	1	1,8	1,8
Betulaceae	<i>Corylus avellana</i> L.	1, 2, 5, 6	344	3,5×2,9	3,8
	<i>Corylus avellana</i> 'Fuscorubra'	2, 5, 6	22	9,0×7,5	7,5
	<i>Corylus avellana</i> 'Longicarpa'	5	5	0,7×0,6	1,5
	<i>Corylus avellana</i> 'Praecox'	5	1	0,8×1,0	1,5
	<i>Corylus heterophylla</i> Fisch.	5	10	0,6×0,5	1,0
	<i>Corylus mandschurica</i> Maxim.	5	10	0,8×1,1	1,5
Caprifoliaceae	<i>Lonicera tatarica</i> L.	1, 2	40	1,6×1,4	1,90
	<i>Lonicera xylosteum</i> L.	1, 2, 5, 6	212	1,7×1,6	2,0
	<i>Sambucus nigra</i> L.	1, 2, 3, 4, 5, 6	619	0,9×0,8	1,5
	<i>Viburnum lantana</i> L.	1, 2, 4	23	1,4×1,1	1,5
Celastraceae	<i>Euonymus europaeus</i> L.	1, 2, 5	64, масово поросль	0,6×1,0	1,7
	<i>Euonymus verrucosus</i> Scop.	1, 2, 4	129	1,3×1,1	0,9
Cornaceae	<i>Swida alba</i> (L.) Opiz	2, 6	7	1,5×1,3	1,8
Hydrangeaceae	<i>Philadelphus coronarius</i> L.	1, 2, 4, 6	60	1,8×1,7	1,80
	<i>Philadelphus caucasicus</i> 'Aurea'	6	1	1,1×1,15	0,7
Magnoliaceae	<i>Magnolia soulangeana</i> Soul.	6	2	3,5×3,0	3,2

1	2	3	4	5	6
Oleaceae	<i>Syringa vulgaris</i> L.	1	2	0,7×0,9	1,5
	<i>Forsythia suspensa</i> (Thunb.) Vahl.	1, 5, 6	43	1,3×1,5	1,3
Peoniaceae	<i>Paeonia suffruticosa</i> Andr.	6	3	0,5×0,7	1,0
Rosaceae	<i>Pyracantha coccinea</i> (L.) M. Roem.	6	5	0,9×0,7	0,7
	<i>Spiraea japonica</i> L.	1, 2, 6	118	0,9×0,7	0,90
	<i>Spiraea vanhouttei</i> (Briot) Zab.	2	39	0,5×0,9	1,0
	<i>Rosa</i> 'Robusta'	6	3	0,5×0,7	1,4
	<i>Rosa rugosa</i> L.	6	1	0,5×0,6	1,3
	<i>Rosa canina</i> L.	1, 3	6	0,5×0,7	1,3
Salicaceae	<i>Salix purpurea</i> 'Kornica'	6	1	7,0×6,2	2
Staphyleaceae	<i>Staphylea pinnata</i> L.	1, 2, 3	15	1,3×1,45	1,40
Ліани					
Araliaceae	<i>Hedera helix</i> L.	1, 2, 3	20		2,5
Vitaceae	<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	3, 5, 6	вздовж берега		
	<i>Vitis riparia</i> Michx.	6	вздовж берега		

++ площа, яку займають кущі

Рис. 1. Карта-схема кварталу № 26 «Єлисейські поля»

Аналіз результатів досліджень насаджень дерев голонасінних і покритонасінних порід, наведених у таблицях 1 і 2, показав, що у кварталі № 26 станом на 2012 рік має місце значна перевага покритонасінних рослин — 99%, тоді як частка вічнозелених (86 шт.) складає лише 1%. Таксономічний склад дерев представлений 42 видами і формами, які належать до 19 родин: 33 види і форми покритонасінних (16 родин — 80%) та 9 видів і форм

голонасінних (4 родини — 20%). Хоча кількість голонасінних рослин, що ростуть на Єлисейських полях, у порівнянні з покритонасінними є незначною, їх участь у формуванні ландшафту названої ділянки парку важко переоцінити. Саме хвойні деревні породи забезпечують стабільну декоративність ділянки впродовж року, хоча серед них є і такі, що скидають зелене вбрання в холодну пору року (*Taxodium distichum*, *Ginkgo biloba*, *Larix decidua*). Більшість голонасінних, що ростуть у кварталі — екзотичні породи, які представлені у насадженнях кварталу 1–5 особинами (табл. 1). Трохи більшою куртиною — 13 рослин, росте навколо альтанки «Фазанник» *Tsuga canadensis*, яка приваблює відвідувачів парку дрібними повислими шишками і ажурною кроною.

Найчисельнішим серед голонасінних дерев у насадженні кварталу є аборигенний вид *Picea abies* L. Зокрема, у виділі 5 (біля гrotу Каліпсо), ростуть вікові дерева ялин. Нами обліковано лише 60 особин ялини звичайної (табл. 1), ще 64 дерева, які тут ростуть, є молодими насадженнями, або ж діаметр їх стовбура менше 8 см.

Варто зазначити, що на даний період практично видова комплектація кварталу завершилась. Деревні масиви у виділах 1–5 створені в основному аборигенними покритонасінними деревними породами. Серед листяних дерев у загальній їх чисельності переважають такі роди (див. табл. 2), як *Acer* L. (*A. platanoides* L. і *A. campestre* L.), *Carpinus* L.

(*C. betulus* L.), *Fraxinus* L. (*F. excelsior* L.), *Tilia* L. (*T. cordata* Mill.), *Ulmus* L. (*U. glabra* Huds.). Велика кількість наявності підросту кленів, ясенів, грабів, берестів у вище названих виділах вказує на природний процес відновлення цих родів і їх паркоутворювальну роль у досліджуваному кварталі. У підліску деревних масивів виділів 1, 2, 4, 5 поширена *Padus racemosa* (найбільше у виділах 1 і 2), де її підріст може конкурувати з підростом паркоутворювальних деревних порід, які тут ростуть.

Стосовно вікових дерев, які ростуть у кварталі № 26, то необхідно відмітити такі породи: *Quercus robur* L. (виділи 1, 4, 6) — сім дерев з діаметром стовбурів понад 1 м; *Acer platanoides* (виділ 1) — одне дерево з діаметром стовбура 0,9 м; *Ulmus glabra* (виділ 2) — два дерева з діаметром стовбурів понад 0,7 м; *Tilia cordata* (виділи 1, 3, 5) — 10 дерев з діаметром стовбурів 0,5–0,9 м; *Carpinus betulus* (виділи 1, 4) — три дерева з діаметром стовбурів понад 0,5 м. Однак найчисельнішим видом, особини якого можна віднести до вікових дерев у кварталі, є *Fraxinus excelsior* (виділи 1, 3, 4) — 35 дерев з діаметром стовбурів 0,5–1,37 м.

З метою реконструкції і відновлення паркових насаджень у деяких виділах кварталу № 26 підсаджено молоді рослини, а саме: *Picea abies* (виділ 3, 5), *Fagus sylvatica* і *Fagus sylvatica* 'Atropunicea' (виділ 2) — 13 шт., *Corylus chinensis* Franch. (виділ 5). Навесні 2012 року у кварталі біля гроту Каліпсо підсажені п'ять *Pinus sylvestris* L. (виділ 5) і один саджанець *Pinus strobus* L. — біля композиції «Природа і мистецтво» (виділ 1).

За аналізом результатів досліджень голонасінних і покритонасінних кущів, наведених у таблиці 3, можна зазначити, що у кварталі № 26 сьогодні їх росте 34 видів і форм, які є представниками 17 родин. Відсоток чисельності таксонів голонасінних серед кущових насаджень кварталу незначний — 6,5% (*Juniperus sargentii* (Henry) Takeda ex Koidz. і *Taxus baccata* L.).

У деревних масивах кварталу (виділи 1, 2, 5) трапляються старі кущі *Sambucus nigra* L., *Corylus avellana* L., *Lonicera xylosteum* L., *Lonicera tatarica* L., *Philadelphus coronarius* L., *Euonymus verrucosus* Scop., *E. europaeus* L., *Swida alba* (L.) Opiz, яких на сьогодні залишилась незначна кількість. Серед них є особини *E. europaeus*, сформовані як невеликі деревця з діаметром стовбура 6–10 см. Нині поряд зі старими кущами ростуть молоді особини,

які з'явилися внаслідок проведення регулярних посадок з метою реконструкції паркових ділянок, так і природного поновлення (масово *E. europaeus*). До таких посадок можна також віднести види *Spiraea japonica* L., *S. vanhouttei* (Briot) Zab., *Forsythia suspensa* (Thunb.) Vahl., *Philadelphus coronarius* L., *Staphylea pinnata* L. У 2003–2010 роках введено в насадження кварталу (виділ 3) нові види і форми роду *Corylus* L.: *Corylus avellana* 'Longicarpa', *Corylus avellana* 'Praecox', *Corylus heterophylla* Fisch., *Corylus mandschurica* Maxim. (всього 26 кущів).

Окрему увагу глядача привертає кущ *Corylus avellana* 'Fuscorubra' у виділі 5, посаджений після повені 1980 року. Він, заввишки 9 м, створює червонуватий фон для статуї Аполлона Флорентійського і чудово контрастує на фоні зеленого компоненту ландшафту.

Висновки

Отже, у кварталі № 26 («Єлисейські поля») станом на 2012 рік таксономічний склад дерев представлений значною перевагою покритонасінних порід — 99%. Голонасінні дерева у кварталі представлені 86 особинами, частка яких у співвідношенні до покритонасінних складає лише 1%. Таксономічний аналіз дерев показав, що вони представлені 42 видами і формами, які належать до 19 родин: 33 види і форми покритонасінних рослин (16 родин — 80%) та 9 видів і форм голонасінних (4 родини — 20%).

Голонасінні та покритонасінні кущі представлені 34 видами і формами, які належать до 17 родин. З них голонасінні представлені двома видами — *Juniperus sargentii* (Henry) Takeda ex Koidz. і *Taxus baccata* L., відсоток чисельності їх у насадженні кварталу становить 6,5%.

Перелік посилань

1. Восстановление и улучшение парковых композиций дендропарка «Софиевка»: отчёт дендропарка «Софиевка». — Умань, 1960. — С. 91–92.
2. Деревья и кустарники СССР: определитель в 6 т. / [ред. Соколов С. Я.]. — М.–Л.: АН СССР. — Т. I–VI.
3. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные: Справ. пос. / [ред. Кохно Н. А.]. — К.: Наук. думка, 1986. — 720 с.
4. Державний комітет будівництва, архітектури та державної політики України. Наказ № 226 від 24.12.2001. — «Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України» № 8 від 16.01.2007. — м. Київ.

5. *Клименко Ю. О.* Историчний розвиток, сучасний стан та проблеми відродження старовинних парків Правобережного та Західного Лісостепу України / Ю. О. Клименко, С. І. Кузнецов // *Ogrody rezydencji magnackich XVIII–XIX wieku w europie srodkowej i wschodniej oraz problemy ich ochrony.* — Warszawa, 2000. — S. 79–81.
6. *Косенко І. С.* Дендрологічний парк «Софіївка» / І. С. Косенко, Г. Ю. Храбан, В. В. Мітін, В. Ф. Гарбуз. — К.: Наук. думка, 1996. — 187 с.
7. *Каталог рослин дендрологічного парку «Софіївка»:* довід. посіб. / [ред. І. С. Косенка]. — Умань: Уманський дендрологічний парк «Софіївка» НАН України, 2000. — 160 с.
8. *Косенко І. С.* Початкові етапи створення Саду магнолій у Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України / І. С. Косенко, В. О. Пономаренко, Г. І. Музика, Р. М. Палагеча, Н. М. Трофименко // *Автохтонні та інтродуковані рослини.* — Умань, 2011. — Вип. 6. — С. 35–40.
9. *Rehder A.* Manual of cultivated trees and shrubs. Hardy in North America / A. Rehder. — New York: The Macmillan company, 1949. — 996 p.
10. *Thermy T.* Guide de Sophiowka, surnommé la merveille de l'Ukraine, Jardin de la couronne situé près d'Human, dans les colonies militaires. — Odessa: A. Braun, 1846. — 63 p.

Рекомендує до друку
В. М. Грабовий

ТАКСОНОМИЧЕСКИЙ СОСТАВ ДРЕВЕСНЫХ НАСАЖДЕНИЙ ЕЛИСЕЙСКИХ ПОЛЕЙ (КВАРТАЛ № 26) НАЦИОНАЛЬНОГО ДЕНДРОПАРКА «СОФИЙВКА» НАН УКРАИНЫ ЗА ИТОГАМИ ИНВЕНТАРИЗАЦИИ

Л. В. Вегера, В. О. Пономаренко
Национальный дендрологический парк «Софиевка» НАН Украины

Таксономический состав деревьев в квартале № 26 представлен 42 видами и формами, относящимися к 20 семействам: 16 семейств покрытосеменных растений (33 вида и форм) и 4 семейства голосеменных (9 видов и форм). Кустарники представлены 34 видами и формами, относящимися к 17 семействам: 15 семейств (32 вида и форм) покрытосеменные растения и 2 семейства (2 вида) — голосеменные.

TAXONOMIC COMPOSITION OF WOOD PLANTATIONS OF ELYSIAN FIELDS (PLOT 26) OF THE NATIONAL DENDROLOGICAL PARK SOFIYIVKA OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE IN THE RESULT OF INVENTORY

L. V. Vegera, V. O. Ponomarenko
National dendrological park Sofiyivka of the NAS of Ukraine

Taxonomical composition of trees in plot № 26 is represented by 42 species and forms belonging to 20 families: 16 families (33 species and forms) of angiosperm plants and 4 families (9 species and forms) of gymnosperm plants. Bushes are represented by 34 species and forms, belonging to 17 families: 15 families (32 species and forms) of angiosperm plants and 2 families (2 species) of gymnosperm plants.